BOSNA I HERCEGOVINA
UREĐ ZA RAZMATRANJE ŽALBI
PODRUŽNICA/FILIJALA BANJA LUKA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
ФИЛИЈАЛА БАЊА ЛУКА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY
BRANCH OFFICE BANJA LUKA

03 -02- 2021

Број: ЈН2-02-07-1-3728-6/20
Бања Лука, 21.01.2021.године

Канцеларија за разматрање жалби, Филијала Бања Лука, рјешавајући по жалби понуђача, Институт за грађевинарство ИГ д.о.о. Бања Лука, бр.- од 10.12.2020.године, заступан по адвокату Душки Богојевић из Бања Луке, изјављене на Рјешење, бр. 01-2042-6/20 од 04.12.2020.године, уговорног органа, МХ ЕРС МП а.д. Требиње, у поступку јавне набавке, „услуга процјене вриједности сталне имовине-нематеријалне, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина, биолошких средстава и средстава културе на дан 31.12.2020. године“, на основу члана 111. став (1) тачка д.) Закона о јавним набавкама ("Сл.гласник БиХ", број:39/14) и члана 230. Закона о управном поступку ("Сл.гласник БиХ",број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), на сједници вијећа , одржаној дана 21.01.2021.године, донесено је:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. **Жалба** понуђача, Институт за грађевинарство ИГ.д.о.о. Бања Лука бр.- од 10.12.2020.године, изјављена против Рјешења, уговорног органа, МХ ЕРС МП а.д. Требиње, број. 01-2042-6/20 од 04.12.2020. године, **с е у с в а ј а.**
2. **Поништава се Рјешење, бр. 01-2042-6/ од 04.12.2020.године, као и Тендерска документација, бр. 01-2042-4/20** од новембра 2020.године уговорног органа, МХ ЕРС МП а.д. Требиње , у цијелости, предмет се враћа уговорном органу на поновни поступак.
3. **Усваја се** захтјев жалиоца за повраћај накнаде трошкова покретања жалбеног поступка у износу од 5.000,00 КМ .
4. Усваја се захтјев жалиоца, за накнаду трошкова у висини Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл.гласник Републике Српске“ бр. 68/05) у износу од 614,25 КМ, док се преостали дио захтјева одбија као неоснован.
5. Налаже се уговорном органу, да жалиоцу, накнади трошкове жалбеног поступка у висини Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл.гласник Р.Српске бр.68/05) из тачке 4. овога рјешења, у року од 15 дана од дана извршности овога Рјешења.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Уговорни орган, МХ ЕРС МП а.д. Требиње (у даљем тексту Уговорни орган) је објавила Обавјештење о набавци на порталу јавних набавки под бројем 385-1-2-272-3-97/20 од 17.11.2020.г.у ограниченом поступку јавних набавки „услуга процјене вриједности сталне имовине-нематеријалне, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина, биолошких средстава и средстава културе на дан 31.12.2020. године “, према тендерској документацији, бр. 01-2042-4/20 од новембра.2020.г., расписан на основу Одлуке о покретању поступка јавне набавке .

Након горе проведене процедуре, уговорни орган доноси оспорено рјешење, на коју жалилц улаже жалбу из следећих разлога:

У жалби жалиоца се истиче:

Жалбу улажемо на Рјешење број: 01-2042-6/20 од 04.12.2020. године а у вези са тачкама 5.1., 13.3.1., 13.3.6, 13.3.7., 13.3.8 и 13.3.9. тендерске документације.

Дана 07.12.2020.године жалилац је запримио Рјешење број: 01-2042-6/20 од 04.12.2020.године у ограниченом поступку јавне набавке услуга процјене вриједности сталне имовине - нематеријалне, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина , биолошких средстава и средстава културе на дан 31.12.2020. године којим је његова жалба изјављена на тендерску документацију уважена као дјелимично основана.

Међутим, жалитељ и даље сматра да услови из тендерске документације нису у складу са Законом о јавним набавкама и то:

Потврду исправности наших аргумената налазимо и у Рјешењу Канцеларија за разматрање жалби бр. ЈН2-02-07-1-1967-7/19 од дана 29.08.2019. године.

У тач. 13.3.1. ТД, као услов техничке и професионалне способности. Уговорни орган наводи да понуђачи морају доказати извршење једног Уговора о извршењу услуга које су наведене као предмет набавке, у износу не мањем од 100.000,00 КМ, међутим да се наведена процјена односи на предузећа из области енергетско - рударског сектора; а што је у супротности са чл. 44 ст.2 и 3 који наводи да Уговорни орган може захтјевати минимум квалификационих услова који не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију. Јасно је да ће Уговорни орган наведену незаконитост покушати оправдати чи. 7 Упутства за припрему ТД и понуда који даје могућност захтјевања Уговора који су слични или исти са предметом набавке, међутим термин „исти" или „сличан" у овом случају се односи на процјену вриједности сталне имовине без обзира за ког Наручиоца је иста вршена.

Дакле, процјена вриједности сталне имовине тачније њени кораци, циљеви, задаци и оно што је најхитније методологија прописана Међународним стандардима вредновања је иста без обзира на то какву дјелатност Наручиоци врше, тако да постављањем наведеног услова на претходно описан начин, јасно је да се ограничава конкуренција те да се на тај начин погодује одређеним понуђачима.

Уговорни орган затим у тач. 13.3.6. захтјева образовне и професионалне квалификације тима. Ради правилног утврђивања чињеница и како не би довели Уговорни орган (евентуално и КРЖ) у конфузију, хронолошки би навели захтјеве Уговорног органа који се односе на образовне и професионалне квалификације понуђача, као и њихове незаконитости.

1. Вођа пројекта тима мора да има искуство 25 година на пословима које су предмет набавке, затим један од међународно признатих сертификата из области финансијских услуга и процјене (АСА или ЦФА) и искуство у изради процјене вриједности најмање два електро-енергетска предузећа, чија је вриједност имовине већа од милијарду КМ.

- У односу на сва три захтјева везана за вођу пројекта тима, истичемо да су у супротности са чл. 44 ст. 2 односно да није ријеч о минимум захтјева који су довољни за предметну набавку, затим да исти имају ограничавајући карактер, те оно што је најхитније да су непрецизни. Прво, поставља се питање шта подразумјева термин искуство од 25 година и како се овај услов „мјери". Да ли се ту мисли даје у 25 година константно према одређеним наручиоцима пружана ова услуга или се мисли да је у том периоду из неколико наврата вршена. Дакле, која је то мјерна јединица којом ће се на правилан начин оцјенити испуњење услова двадесетпетогодшњег искуства.

У вези сљедећег захтјева који вођа пројекта тима мора испунити јесте да има међународни сертификат због чега се поставља питање његове неопходности, односно због чега лица која су на територији РС/БиХ, у складу са њеном законском регулативом овлашћена за пружање услуга процјене вриједности не могу да учествују иако је ријеч о домаћем правном лицу и иако су сви предмети процјене на територији РС/БиХ те у складу са тим и подлијежу њеној регулативи. Посебна нелогичност у овом захтјеву јесте захтјевање цертификата АСА што је скраћеница од Ассоциате оф тхе Социету оф Ацтуариес (сарадник друштва АКТУАРА). Дакле, не само да Уговорни орган захтјева Актуара иако су актуари лица која се баве математичом анализама финансијске неизвјесности и процјеном ризика у ФИНАНСИЈСКИМ ИНСТИТУЦИЈАМА (најчешће Осигурањима), већ захтјева и чланство у одређеном међународном удружењу које је жалиоцу заиста непознато.

Претходно наведено је видљиво из сљедећих линкова:

- https://www.soa.org/education/exam-req/edu-asa-req/
- http://aktuari.ba/
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Aktuar

Алтернативно за вођу пројекта тима се може доставити и лиценца ЦФА сертификат. Обзрином да Жалиоцу није позната ни ова лиценца, претраживањем интернет платформе, долазимо до закључка да је ЦФА заправо Институт за финансијске рачуновође, па тако пружа услуге сертификације финансијских рачуновођа на простору ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ а што је видљиво на сљедећем линку https://en.wikipedia.org/w'iki/Institnte of Financial Accountants#Membership and certifica

Уговорни орган одбија као неоснован овај жалбени навод истичући да су АСА и ЦФА међународни сертификати. међутим пропушта да на јасан и аргументован начин образложи због чега су они нужни за процјену имовине која се врши према законодавству Босне и Херцеговине. Уговорни орган не наводи правни основ, нити прописе према којима лица која врше процјену имовине морају посједовати тражене сертификате.

На послијетку у погледу захтјева који се тиче вође тима, истиче се искуство у изради процјене вриједности најмање два електроенергетска предузећа чија је вриједност имовине једнака или већа од једне милијарде КМ. Довођењем у везу овог захтјева за првим који је горе наведен, дало би се логички закључити иако ту намјеру Уговорни орган сигурно није имао, да искуство од 25 година мора да буде стечено на најмање два пројекта и то за предузећа чија је вриједност најмање милијарду КМ. Дакле, једноставном математиком долазимо до закључка да Уговорни орган затхјева да вођа тима има искуство на најмање два пројекта процјене вриједност који су у просјеку трајали око 12,5 година и даје процјењена вриједност предузећа на најмање милијарду КМ. Не само да су овакви услови конфузни, нејасни, непрецизни, већ се њима у потпуности незаконито ограничава конкуренција.

Осим наведеног указујемо даје процијењена вриједност предмета набавке 460.000,00 КМ, те је и са тог аспекта неосновано захтијевати да се за вођу тима доказује искуство за процјену имовине чија је вриједност 1 (једну) милијарду КМ, те је јасно да услов није у вези и у складу са предметом набавке, као и чланом 44. ставови 2. и 3. Закона о јавним набавкама.

Уговорни орган наводи да вриједност процјењиване имовине није и не треба да буде у вези са вриједношћу набавке, што је у супротности са чланом 7. став 4. Упутства за припрему модела тендерске документације, али и основним принципима ЗЈН.

2. Најмање 7 (седам) чланова економско-финансијског тима. од којих најмање један мора имати 15 година искуства на пословима који су предмет набавке, односно у изради најмање једног пројекта процјене вриједности електро-енергетских предузећа у региону и и међународну лиценцу АСА или ЦФА, а остали чланови тима искуство на пословима процјене вриједности имовине предузећа, израде инвестиционих програма, студија или анализа од којих најмање један члан тима мора имати имати међународни сертификат за процјену некретнина (АСА, РИЦС или РЕВ).

У односу на искуство које се и овдје захтјева као и међународне лиценце од којих је једина разлика захтјевање и неких других сертификата за које жалилац сматра да се и овдје непотребно захтјевају обзиром на карактер Уговорног органа који је домаће правно лице, те да се сви предмети процјене налазе на територији РС/БиХ, чиме потпадају под њену законску регулативу. Оно што је такође битно да овдје истакнемо јесте конфузан и непрецизан захтјев Уговорног органа који се односи на 7 чланова тима, од којих једно лице мора имати посебно захтјевано искуство и лиценцу АСА или ЦФА, док други чланови тима морају имати неко друго искуство а опет од тих других чланова тима се издваја један који мора имати међународни сертификат за процјену некретнина.

Такође, за једног члана се захтијева искуство у реализацији најмање једног пројекта процјене вриједности електро-енергетских предузећа што је ограничавајућег карактера, а све из разлога које смо више навели, међутим уговорни орган овде поставља још једно ограничење везујући тражено искуство за регион, што је апсолутно неосновано и у супротности са основним принципима Закона о јавним набавкама БиХ. Уговорни орган нема овлаштење да искуство чланова тима ограничава на одређену територију због чега је постављени услов незаконит.

Дакле, и овдје имамо као и у претходном случају очигледно кршење члана 44. ст. 2 и 3. прописивањем Услова који су у потпуности конфузни и непрецизни и за које је јасно да имају циљ ограничење конкуренције.

3. Најмање 3 (три) кључна члана тима (по један за дистрибутивна предузећа. термоелектране и хидроелектране), академског образовања електро-техничке или машинско-техничке струке (за хидроелектране може и грађевинске струке) са искуством од 10 година на пословима процјене имовине за електро-енергетска и слична предузећа.

И овдје сматрамо непотребним понављање претходно наведеног које се односи на искуство чланова тима.

4. Најмање још пет (пет) чланова стручног тима академског образовања техничке струке са најмање по 5 (пет) година искуства у пословима процјене вриједности некретнина,постројења и опреме, од којих најмање 1 мора имати међународни сертификат за процјену некретнина (АСА, РИЦС или РЕВ).

- Исто као и у претходним тачкама.

Такође као заједничку ствар за претходно наведене услове техничке и професионалне способности истичемо да је КРЖ у свом Рјешењу бр. ЈН2-02-07-1-1967-7/19 од дана 29.08.2019. године јасно истакла да није дозвољено захтјевање искуства чланова тиме ако је већ захтјевано искуство понуђача као правног лица. Дакле, уколико је већ понуђач доказао да је извршио Уговор који се захтјева јасно је да тиме доказује своје капацитете за извршење предметне услуге, те у том случају захтјевање истог или сличног искуства за чланове тима, поготово у смислу броја година искуства, износа процјењене вриједности и сл., је у супротности са чл. 44 ст. 2 и 3 Закона.

Уговорни орган нема овлаштење да за стручно особље поставља строжије услове него за самог понуђача, а све из разлога које смо навели.

Напосиљетку, Уговорни орган крши одредбу члана 50. тач. ц) Закона прописивањем захтјева у тач. 13.3.8. ТД којим захтјева да одређена лица имају статус запосленика код понуђача иако је наведена одредба јасно прописала да Уговорни орган не смије захтјевати да ангажована лица буду запослена код понуђача.

Због свега претходно наведеног, сматрамо да је Уговорни орган грубо повриједио одредбе Закона, због чега захтјевамо да КРЖ поништи Рјешење број: 01-2042-6/20 од

04.12.2020.године, тендерску документацију са обавјештењем о набавци, као и све акте донешене у овом поступку.

Уколико жалба буде разматрана и усвојена од стране Канцеларије за разматрање жалби, захтијевамо да се Жалиоцу врати накнада уплаћена на име трошкова вођења жалбеног поступка.

Такође, захтијевамо да се жалиоцу надокнаде трошкови поступка на име састављања жалбе према наведеном трошковнику, као и да се изврши накнада средстава на име наднаде за покретање жалбеног поступка у износу који одреди надлежни орган (уколико жалба буде предмет поступка пред Канцеларијом за разматрање жалби).

Трошковник (адвокатска тарифа АКРС према означеној вриједности)

Тар. број 2 - састав жалбе: 300 бодова x 2 КМ---------- 600,00 КМ

Тар. број 2-увећање 50% (изјављивање правног лијека)---------- 300,00КМ

Тар.број 12-паушална награда 25%---------- 225.00КМ

Укупно без ПДВ-а ----------1.125,00 КМ

ПДВ ----------191.25КМ

Укупно: ---------- 1.316,25 КМ

На изнешену жалбу , Уговорни орган је доставио изјашњење по истој са комплетном документацијом заведено под бројем 01-2042-8/20 од 18.12.2020. године, а запримљена код овога органа и заведена под бр. ЈН2-02-07-1-3728/20 од 23.12.2020.године.

У Изјашњењу се истиче :

Уговорни орган сматра да је Жалба жалиоца Институт за грађевинарство „ИГ" д.о.о. Бања Лука, која је на протоколу Уговорног органа запримљена дана 14.12.2020. године и евидентирана под бројем: 01-2042-7/20, изјављена на основу члана 100. став (4) Закона о јавним набавкама на Рјешење о дјелимичном усвајању жалбе број: 01-2042-6/20 од 04.12.2020. године, НЕОСНОВАНА и предлаже Канцеларији за разматрање жалби да, у даљем поступку правне заштите, а на основу члана 111. став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама, ОДБИЈЕ Жалбу због неоснованости.

У складу са одредбама члана 100. став (5) Закона о јавним набавкама, Уговорни орган сматра да је Жалба неоснована и даје Изјашњење на наводе жалбе.

НАПОМЕНА: Уговорни орган при свему остаје при наводима из Рјешења о дјелимичном усвајању жалбе број: 01-2042-6/20 од 04.12.2020. године у којима је већ образложена неоснованост жалбених навода, али ипак, опреза ради, Уговорни орган опет наводи објашњења неоснованости жалбених навода по појединим тачкама, те сматра да нема потребе понављати наводе жалбе жалиоца, стога ће у образложењу дати своје изјашњење

по тачкама жалбе жалиоца, како их је он навео у самој жалби.

Изјашњење нанаводе жалбе који се односе на тачку 13.3.1. тендерске документације:

Процјена вриједности средстава једне електропривреде је изузетно сложен и захтијеван посао. Потребно је познавање како методологије процјене, тако и конкретне дјелатности и њених дијелова (производња, дистрибуција, снабдијевање, у оквиру производње рудници, хидроелектране, термоелектране) и потребно је ангажовање тима стручњака са специфичним знањима и искуством. Предмет конкретне процјене има више стотина хиљада ставки конкретних средстава, чије је укупна књиговодствена вриједност преко 4 милијарде КМ. Резултати и ефекти процјене вриједности од изузетног су значаја за пословање МХ ЕРС и зависна предузећа, почевши од квалитета финансијских извјештаја, резултата пословања (ефекти процјене директно утичу на резултат), вриједности укупног капитала (кроз промјену ревалоризационих резерви и губитака), утврђивања реалне амортизације (што утиче с једне стране на регулаторни поступак, а са друге на сагледавање и планирање сопствених средстава за инвестиције), итд. Стога би било крајње неодговорно овакав посао повјерити понуђачу који нема довољно адекватног знања и искуства и у дијелу техничког тима и у дијелу економско-финансијског тима. Због тога све електропривреде у окружењу захтијевају строге услове у погледу квалификација и искуства понуђача.

Међународни стандарди процјене, издање 2020 (а и раније издања) у дијелу о општим оквирима рада (IVS Framework) у дефинисању компетенција процјенитеља, тачка 50.1, наводе сљедеће: „Процјена вриједности мора бити извршена од стране појединца или фирме која поседује одговарајуће техничке вјештине, искуство и знање о субјекту процјене вриједности, тржишту на коме субјект послује као и сврси процјене вриједности".

Дакле, иако кораци у процјени и методологија у најопштијем смислу формално јесу исти за све дјелатности, потребно је познавање конкретне врсте дјелатности и врсте средстава процјене.

Примјера ради, како се већином средстава које посједује ЕРС не тргује на секундарном тржишту, биће потребна примјена трошковног приступа, метода Амортизованих трошкова замјене, који полази од одређивања нове набавне вриједности за конкретно средство. У случају кључних средстава ЕРС, као што су (само неки примјери) бране, турбине, генератори, разводна постојења, чворне трафо станице и сл. јако је тешко очекивати да ће процјенитељ без претходног искуства са одговарајућим предметом процјене бити у могућности да утврди ову вриједност на адекватан начин. Искуство у процјени средстава (на примјер) у трговинској, прехрамбеној или дрвној индустрији није адекватно за процјену средстава рудника, хидроелектрана, термоелектрана и електродистрибуција.

Надаље, важан сегмент у методологији процјене сталних средстава је утврђивање економског (или екстерног) отписа. Овај корак процјене спроводи се најчешће процјеном употребне вриједности, дакле вриједности средстава у континуираној садашњој употреби. Употребна вриједност процјењује се примјеном метода дисконтованог новчаног тока, који је могуће исправно пројектовати само уколико процјенитељ добро познаје функционисање дјелатности у којој се средства користе.

Најзад, исте или сличне услове по питању искуства процјенитеља захтијевају приликом процјене средстава све електропривреде у ужем региону (Електропривреда Федерације БиХ, Електропривреда ХЗХБ, Електропривреда Србије, Електропривреда Црне Горе).

Вриједност процјењиване имовине која се тражи као доказ о искуству није и не треба да буде у вези са вриједношћу набавке, него са предметом проијене. Као што је већ речено, књиговодствена вриједност имовине ЕРС је преко 4 милијарде КМ и сматрамо да искуство у проијени драстично мањих вриједности имовине не може да буде гарант квалитета и успјешне израде процјене средстава ЕРС.

Узимајући у обзир претходно наведено, недвосмислено се може закључити да је Уговорни орган у свему поступио у складу са одредбама члана 7. Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда, број: 01-02-2-2239-2/14 од 11.11.2014. године.

Изјашњење на наводе жалбе по редним бројевима од 1 до 4:

Ко што је претходно појашњено, процјена вриједности средстава електропривреде је комплексан посао и захтијева специфична знања и искуства. С обзиром на величину и комплексност предмета процјене, вођа тима мора да има техничка/методолошка знања, искуство у дјелатности и на конкретном тржишту и искуство у руковођењу комплексним тимовима на комплексним пројектима. Ово искуство доказује се годинама искуства у области процјене уопште, а посебно у вођењу пројеката процјене имовине из електроенергетске области са имовином велике вриједности (на примјер, искуство у вођењу процјене вриједности једне мале ХЕ не може бити довољно за вођење процјене средстава једне електропривреде).

Код међународних сертификата жалилац наводи нетачне информације. Јасно је написано да су потребни међународни сертификати „из области финансијских услуга и процјене (ASA или CFA)".

ASA је скраћеница за Accredited Senior Appraiser (Овлашћени старији процјењивач), што је акредитација коју издаје Америчко удружење процјењивача (American Society of Appraisers) https://www.appraisers.org/. Програм обуке и стицања звања траје више година, састоји се од 5 испита (од којих је један етика) и завршног рада у виду извјештаја о процјени који мора да испуни све захтјеве предвиђене стандардима процјене и провјеру од стране комисије, као и посједовање одговарајућег искуства у области процјене. Статус се обнавља сваких 5 година и сматра се најкредибилнијим сертификатом у области процјене вриједности.

CFA је скраћеница за Certified Financial Analyst (Овлашћени финансијски аналитичар), што је сертификат који издаје Институт овлашћених финансијских аналитичара (Certified Financial Analyst Institute) https://www.cfainstitute.org/. Програм стицања звања састоји се од три испита који обухватају сваки по 7-8 области (укључујући етику), гдје се најмање четири области односе на процјену вриједности (средстава, капитала, дужничких хартија од вриједности, финансијских инструмената и сл). и познавање финансијских извјештаја. За коначно стицање звања потребно је и посједовање одговарајућег радног искуства, а статус се одржава активним чланством у CFAI и континуираном едукацијом (очекује се увођење

формалне реакредитације). CFA се сматра најпрестижнијом лиценцом у финансијској области.

Сматрамо да је посједовање међународне лиценце важан критеријум и доказ способности кандидата за вођу пројекта да посједује одговарајуће знање, способност и посвећеност задатку.

Лиценца IFA коју жалилац наводи нигдје се не спомиње у тендерској документацији.

Претходно наведене чињенице односе се и на појашњење нетачности примједби за остале чланове тима. Додатни међународни сертификат односи се специфично на област процјене некретнина, имајући у виду велики удио некретнина (земљиште, објекти и инвестиционе некретнине) у укупним средствима EPC. 0 ASA сертификату већ је речено (постоји и посебан сертификат који се исто зове али се односи на некретнине).

REV - Recognized European Valuer - „Признати европски процјењивач" лиценца из области процјене некретнина. Захтјев за добијање статуса REV може предати активни процјенитељ некретнина који задовољава захтијевани стандард постављен од стране удружења које је члан The European Group of Valuers' Associations (TEGoVA https://www.tegova.org/) и које је ауторизовано да додељује REV статус (AMA - Awarding Member Association). Статус се обнавља на 5 година.

RICS - лиценца коју издаје Краљевски институт овлашћених процјенитеља некретнина Royal Institution of Chartered Surveyors https://www.rics.org/eu/. Такође глобално препозната лиценца за процјену некретнина, стиче се директно код RICS и обнавља се периодично.

Из свега напријед наведеног се јасно утврђује, да су наводи жалбе жалиоца потпуно нетачни и неосновани.

На основу напријед утврђеног чињеничног стања, а примјеном одредби члана 100. став (5) Закона о јавним набавкама, у прилогу благовремено прослеђујемо жалбу жалиоца Институт за грађевинарство „ИГ" д.о.о. Бања Лука, као и комплетну документацију са овим изјашњењем и предлажемо да Канцеларија за разматрање жалби у складу са одредбама члана 111. став 1. тачка ц), жалбу и захтјев за поврат накнаде трошкова за покретање жалбеног поступка ОДБИЈЕ ЗБОГ НЕОСНОВАНОСТИ.

Овај орган је по службеној дужности, прије разматрања жалбе утврђивао допуштеност, благовременост, те да ли је жалба изјављена од овлаштене особе сходно члану 109. став (1.) Закона о јавним набавкама и члану 227. став (1.) Закона о управном поступку. Поред наведеног, овај орган је, прије разматрања жалбе утврђивао испуњеност услова у смису одредбе члана 105. и члана 108. став (3.) Закона о јавним набавкама и утврдио да су испуњени услови за поступање по истој на начин како дефинишу одредбе наведених чланова Закона.

Жалба је основана

Разматрајући све горе наведено, следећи хронолошки догађај и утврђујући чињенице повреде поступка , КРЖ је установио да наводи жалбе у дијелу који се односи на повреду материјалног права, у вођењу процедуралног дијела поступка набавке, су тачни.

Према жалбеном наводу како описује жалилац: „ У тач. 13.3.1. ТД, као услов техничке и професионалне способности. Уговорни орган наводи да понуђачи морају доказати извршење једног Уговора о извршењу услуга које су наведене као предмет набавке, у износу не мањем од 100.000,00 КМ, међутим да се наведена процјена односи на предузећа из области енергетско - рударског сектора, а што је у супротности са чл. 44 ст.2 и 3 који наводи да Уговорни орган може захтјевати минимум квалификационих услова који не смију имати ограничавајући карактер на конкуренцију. Јасно је да ће Уговорни орган наведену незаконитост покушати оправдати чи. 7 Упутства за припрему ТД и понуда који даје могућност захтјевања Уговора који су слични или исти са предметом набавке, међутим термин „исти" или „сличан" у овом случају се односи на процјену вриједности сталне имовине без обзира за ког Наручиоца је иста вршена", овај орган сматра да је основан јер овако постављен услов сужава активну конкуренцију те се у смислу предмета јавне набавке могу појавити само они понуђачи који су вршили процјену из енергетско-рударског сектора јер у принципу не постоје ревизорске куће које су уско специјализоване према одређеним гранама привреде, односно материјални пропис је тачно дефинисао ко може и под којим условима се неко може бавити ревизорским пословима, односно пословима процјене.

Постоје разне методе код процјене вриједности одређених добара, покретне и непокретне имовине које нису везане само за једну грану привреде, што неби представљало дискриминирајући фактор да је уговорни орган евентуално предложио неки, стим што би морао и у таквим ситуацијама навести зашто жели евентуално неку посебну методу процјене.

Дакле, уговорни орган има дискрециono право поставити одређене услове, за које мора имати ваљан одговор, тачан и прецизан ако је то у смислу ефикасности, квалитете или неких других параметара који иду у корист уговорном органу, стим да морају водити рачуна да постављени услови морају бити сразмјерни предмету набавке да да немају у себи дискриминаторни карактер.

У конкретном случају, конкуренција је сужена, те има облике дискриминације али ничим није осигурала да ће понуђач који испуњава овакве услове бити користан и поуздан за уговорни орган што само може штетити уговорном органу и неефикасном кориштењу државних средстава.

Други жалбени навод: „у тач. 13.3.6. захтјева образовне и професионалне квалификације тима. Ради правилног утврђивања чињеница и како не би довели Уговорни орган (евентуално и КРЖ) у конфузију, хронолошки би навели захтјеве Уговорног органа који се односе на образовне и професионалне квалификације понуђача, као и њихове незаконитости.

1. Вођа пројекта тима мора да има искуство 25 година на пословима које су предмет набавке, затим један од међународно признатих сертификата из области финансијских услуга и процјене (АСА или ЦФА) и искуство у изради процјене вриједности најмање два електро-енергетска предузећа, чија је вриједност имовине већа од милијарду КМ.

- У односу на сва три захтјева везана за вођу пројекта тима, истичемо да су у супротности са чл. 44 ст. 2 односно да није ријеч о минимум захтјева који су довољни за предметну набавку, затим да исти имају ограничавајући карактер, те оно што је најхитније да су непрецизни. Прво, поставља се питање шта подразумјева термин искуство од 25 година и како се овај услов „мјери". Да ли се ту мисли даје у 25 година константно према одређеним наручиоцима пружана ова услуга или се мисли да је у том периоду из неколико наврата вршена. Дакле, која је то мјерна јединица којом ће се на правилан начин оцјенити испуњење услова двадесетпетогодшњег искуства", овај орган сматра да овако постављен квалификациони услов понуде , прелазе дозвољени минимум који прописују законске одредбе, те да је као и први навод дискриминаторан, јер било како да се постави радно искуство у трајању од 25 година, не може да се нађе ни материјалним ни процесним прописима који регулишу ову област.

Дакле, ако је привредни субјект, који ће се појавити, у овом поступку регистрован за обављање дјелатности, која је предмет јавне набавке, да би се у опште бавио овим послом, односно да би био регистрован у судски регистар како би показао правну, пословну, професионалну способност, морао је да испуни минимум одређених услова, па вјероватно и стручно оспособљене раднике са одређеним искуством у струци као и одређеним специјализованим пословима везаним за струку а које доказују неким цертрификатима, лиценцама и сл. без обзира на њихов радно-правни статус који су склопили са привредним субјектом.

У истом наводу жалилац даље истиче: „У вези сљедећег захтјева који вођа пројекта тима мора испунити јесте да има међународни сертификат због чега се поставља питање његове неопходности, односно због чега лица која су на територији РС/БиХ, у складу са њеном законском регулативом овлашћена за пружање услуга процјене вриједности не могу да учествују иако је ријеч о домаћем правном лицу и иако су сви предмети процјене на територији РС/БиХ те у складу са тим и подлијежу њеној регулативи. Посебна нелогичност у овом захтјеву јесте захтјевање цертификата АСА што је скраћеница од Ассоциате оф тхе Социету оф Ацтуариес (сарадник друштва АКТУАРА). Дакле, не само да Уговорни орган захтјева Актуара иако су актуари лица која се баве математичом анализама финансијске неизвјесности и процјеном ризика у ФИНАНСИЈСКИМ ИНСТИТУЦИЈАМА (најчешће Осигурањима), већ захтјева и чланство у одређеном међународном удружењу које је жалиоцу заиста непознато.

Претходно наведено је видљиво из сљедећих линкова:

- https://www.soa.org/education/exam-req/edu-asa-req/
- http://aktuari.ba/

- https://hr.wikipedia.org/wiki/Aktuar

Алтернативно за вођу пројекта тима се може доставити и лиценца ЦФА сертификат. Обзрием да Жалиоцу није позната ни ова лиценца, претраживањем интернет платформе, долазимо до закључка да је ЦФА заправо Институт за финансијске рачуновође, па тако пружа услуге сертификације финансијских рачуновођа на простору ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ а што је видљиво на сљедећем линку https://en.wikipedia.org/w'iki/Institnte of Financial Accountants#Membership and certifica

Уговорни орган одбија као неоснован овај жалбени навод истичући да су АСА и ЦФА међународни сертификати. међутим пропушта да на јасан и аргументован начин образложи због чега су они нужни за процјену имовине која се врши према законодавству Босне и Херцеговине. Уговорни орган не наводи правни основ, нити прописе према којима лица која врше процјену имовине морају посједовати тражене сертификате", са правом констатује жалилац где и у ком законском акту је формулисано експлицитно да само наведени цертификати могу или морају посједовати раници понуђача да би овај поступак био квалитетан и успјешно извршен, односно као нема у опште алтернативе, односно нема еквцвалента постављеним цертификатима , што наравно сужава конкуренцију и врши дискриминацију.

Жалилац даље истиче: „На послијетку у погледу захтјева који се тиче вође тима, истиче се искуство у изради процјене вриједности најмање два електроенергетска предузећа чија је вриједност имовине једнака или већа од једне милијарде КМ. Довођењем у везу овог захтјева за првим који је горе наведен, дало би се логички закључити иако ту намјеру Уговорни орган сигурно није имао, да искуство од 25 година мора да буде стечено на најмање два пројекта и то за предузећа чија је вриједност најмање милијарду КМ", што чини још већим сужену конкуренцију и што је у супротности са законским и подзаконским одредбама.

Жалилац је истакао жалбени навод на : „Најмање 7 (седам) чланова економско-финансијског тима. од којих најмање један мора имати 15 година искуства на пословима који су предмет набавке, односно у изради најмање једног пројекта процјене вриједности електро-енергетских предузећа у региону и и међународну лиценцу АСА или ЦФА, а остали чланови тима искуство на пословима процјене вриједности имовине предузећа, израде инвестиционих програма, студија или анализа од којих најмање један члан тима мора имати имати међународни сертификат за процјену некретнина (АСА, РИЦС или РЕВ).

У односу на искуство које се и овдје захтјева као и међународне лиценце од којих је једина разлика захтјевање и неких других сертификата за које жалилац сматра да се и овдје непотребно захтјевају обзиром на карактер Уговорног органа који је домаће правно лице, те да се сви предмети процјене налазе на територији РС/БиХ, чиме потпадају под њену законску регулативу. Оно што је такође битно да овдје истакнемо јесте конфузан и непрецизан захтјев Уговорног органа који се односи на 7 чланова тима, од којих једно лице мора имати посебно захтјевано искуство и лиценцу АСА или ЦФА, док други чланови тима

морају имати неко друго искуство а опет од тих других чланова тима се издваја један који мора имати међународни сертификат за процјену некретнина.

Такође, за једног члана се захтијева искуство у реализацији најмање једног пројекта процјене вриједности електро-енергетских предузећа што је ограничавајућег карактера, а све из разлога које смо више навели, међутим уговорни орган овде поставља још једно ограничење везујући тражено искуство за регион, што је апсолутно неосновано и у супротности са основним принципима Закона о јавним набавкама БиХ. Уговорни орган нема овлаштење да искуство чланова тима ограничава на одређену територију због чега је постављени услов незаконит", као и у предходним , може се дати одговор на овај жалбени навод који упућује да је сужена конкуренција овако постављеним условима ТД-а.

Жалбени наводи : „3. Најмање 3 (три) кључна члана тима (по један за дистрибутивна предузећа. термоелектране и хидроелектране), академског образовања електро-техничке или машинско-техничке струке (за хидроелектране може и грађевинске струке) са искуством од 10 година на пословима процјене имовине за електро-енергетска и слична предузећа.

И овдје сматрамо непотребним понављање претходно наведеног које се односи на искуство чланова тима.

4. Најмање још пет (пет) чланова стручног тима академског образовања техничке струке са најмање по 5 (пет) година искуства у пословима процјене вриједности некретнина,постројења и опреме, од којих најмање 1 мора имати међународни сертификат за процјену некретнина (АСА, РИЦС или РЕВ)", потпуно су идентични већ горе образложеним жалбеним наводима.

Жалбени навод: „Уговорни орган крши одредбу члана 50. тач. ц) Закона прописивањем захтјева у тач. 13.3.8. ТД којим захтјева да одређена лица имају статус запосленика код понуђача иако је наведена одредба јасно прописала да Уговорни орган не смије захтјевати да ангажована лица буду запослена код понуђача", је по мишљењу овога органа основан, изузев ако је експлицитно материјални пропис тачно навео да за одређену дјелатност мора бити запослено стручно лице како би привредни субјект имао правну, пословну способност, што у конкретном случају уговорни орган није ни образложио нити је навео правни основ тако постављеног услова.

Стога ће уговорни орган у поновљеном поступку, придржавати се сугестија и мишљења овога органа, отклонити недостатке, те донијети нову тендерску документацију у складу са законским одредбама поступак довести до краја

Накнада трошкова за правно заступање је умањена од траженог захтјева јер је иста погрешно обрачуната у смислу тарифног броја 3. по којем истом припада 150 бодова, те увећење за 50% односно 75 бодова и увећање од 25% према тарифи бр.12. што износи 37,5 бодова, односно укупно 262,5 бода а што у новчаном износу значи 525,00 КМ, обрачун ПДВ-а 17% на наведени износ што укупно износи 614,25 КМ.

Сљедом горе наведеног чињеничног стања, КРЖ је у смислу тог донио рјешење као у диспозитиву истог.

Повратуплаћених средстава у износу од 5.000,00 КМ, извршит ће се посебним актом у складу са чланом 108. став 7. Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“ бр. 39/14 од 19.05.2014. године) и чланом 4. Инструкције о начину уплате , контроле и повратанакнада прописаних чланом 108. Закона о јавним набавкама.

Поука о правном лијеку

Ово Рјешење је коначан управни акт. Против овог Рјешења може се поднијети тужба у управном спору пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
Драган Илић

Достављено:

- Уговорном органу
- жалиоцу
-а/а-евиденција